

datum: 2 oktober 2024

Standpunt over een sectorspecifieke transparante boekhouding in de woonzorgcentra

Samenvatting standpunt:

De Vlaamse overheid verplicht de woonzorgcentra om vanaf boekjaar 2025 een sectorspecifieke transparante boekhouding bij te houden.

De VVSG houdt dit nauwlettend in de gaten en neemt deel aan verschillende werkgroepen. We willen geen bijkomende administratieve lasten zonder toegevoegde waarde voor een toegankelijke ouderenzorg.

115 woonzorgcentra, waaronder 32 publieke, namen deel aan een piloottraject en vulden het rapporteringsjabloon in met de cijfers over het boekjaar 2023.

We evalueren het project, de doelstelling en de methodologie en geven in deze nota de bezorgdheden mee die we formeel willen overmaken aan de Vlaamse overheid.

Wij vragen om de rapporteringsverplichting, zoals die nu vorm wordt gegeven, niet in te voeren vanaf 2025 en gevolg te geven aan onze opmerkingen en bezwaren.

1. Een transparante sectorspecifieke boekhouding voor de woonzorgcentra

De moeilijke financiële situatie van de woonzorgcentra in de profitsector en de moeilijkheden bij de woonzorggroep Orpea brengen de woonzorgcentra al enkele jaren in een politieke discussie over maatregelen die de financiële stabiliteit van woonzorgcentra moet verzekeren.

De Vlaamse overheid nam al enkele initiatieven: ze vernieuwde de dagprijscntrole en voerde extra maatregelen in om de financiële weerbaarheid van de woonzorgcentra te versterken.

Daar komt vanaf het boekjaar 2025 een transparante sectorspecifieke boekhouding bij voor de woonzorgcentra. Het Departement Zorg werkt hiervoor in opdracht van de Vlaamse overheid een methodologie uit.

Met behulp van een excelsjabloon met hulptabbladen brengt een initiatiefnemer de kosten en opbrengsten in kaart die gerelateerd zijn aan het woonzorgcentrum en verdeelt ze over 4 analytische dimensies namelijk woon, zorg, leef en organisatie.

Eerder dit jaar testten 115 woonzorgcentra, waaronder 32 publieke, het ontwikkelde raamwerk voor een analytische rapportering. De bevindingen van de publieke pilootvoorzieningen zijn niet positief. We verwijzen naar de brief van VADOZ (vereniging van algemeen directeurs van openbare zorgbedrijven), onderschreven door Vlofin (Vlaamse Lokale Financieel Directeurs), Dotzorg (directeurs van openbare ouderenvoorzieningen) en de professoren Christiaens en Vanhee in bijlage.

Volgens de Vlaamse overheid zal dat niet alleen transparantie bieden over de verkregen subsidies, maar ook over de factuur van de bewoner. Woonzorgcentra zullen op hun beurt gesterkt worden in hun financieel beleid, gezien de verbeterde vergelijkbaarheid tussen voorzieningen.

De VVSG houdt dit project nauwlettend in de gaten en neemt deel aan verschillende werkgroepen.

We willen geen bijkomende administratieve lasten zonder een duidelijke meerwaarde voor een toegankelijke ouderenzorg. Dat standpunt is samen met een aantal fundamentele randvoorwaarden goedgekeurd door het Bestuursorgaan van de VVSG op 19 april 2024. We hebben hier doorheen het hele traject meermaals de aandacht op gevestigd bij het Departement Zorg en het kabinet.

Wat zijn de bezorgdheden?

Doelstelling

De Vlaamse overheid ambieert met de analytische rapportering verschillende doelstellingen waaronder transparantie over de verkregen subsidies en de factuur van de bewoner, en ook een verbeterde vergelijkbaarheid tussen voorzieningen.

De VVSG heeft altijd benadrukt dat dit twee verschillende doelstellingen zijn die niet in een oefening te vatten zijn.

De publieke pilootdeelnemers bevestigen dat. De analytische rapportering leent zich niet om woonzorgcentra met elkaar te vergelijken. Daarvoor is de realiteit op het terrein te verschillend.

De analytische rapportering gebruiken om woonzorgcentra te vergelijken, zorgt voor heel wat onrust en onzekerheid op het terrein.

Methodologie

De initiatiefnemer wijst alle kosten en opbrengsten die gerelateerd zijn aan het woonzorgcentrum toe aan de 4 componenten zorg, woon leef en organisatie. Dat is in essentie de aanpak die voorop wordt gesteld.

De meeste lokale besturen rekenen de algemene (indirecte) kosten en opbrengsten niet of slechts gedeeltelijk door aan de onderliggende diensten. Een combinatie van factoren speelt hier mee:

- Een lokaal bestuur is actief op tal van beleidsdomeinen zoals zorg, welzijn, jeugd, vrije tijd, kinderopvang. Dat maakt het een hele uitdaging om tot een accurate toewijzing te komen van de algemene (indirecte) kosten en opbrengsten.
- Besturen maken een kosten-batenanalyse bij het hanteren van een analytische boekhouding. Dat kost immers ook geld, namelijk de inzet van mensen. Hoeveel tijd en energie vraagt dit van de medewerkers om deze toewijzing zo accuraat mogelijk te doen? Hoe prioritair leeft deze informatiebehoefte bij het intern management?

De besturen vragen zich af wat de meerwaarde is om dit in de voorliggende methodologie alsnog te doen?

Werklast

Een woonzorgcentrum bezorgt jaarlijks al een uitgebreide personeelsrapportering en een stand van de dagprijs aan het Departement Zorg. Deze bijkomende jaarlijkse rapportering komt er bovenop.

Een bevraging bij de pilootvoorzieningen leert dat de gemiddelde tijdsbesteding voor het invullen van het sjabloon schommelt tussen 14 uren en 30 uren. Ongeveer 3 op 10 had meer dan 30 uren nodig.

Is dat te verantwoorden?

Wij vragen aan de Vlaamse overheid om de voorliggende methodologie ook op dit punt te evalueren.

Realistische timing

De Vlaamse overheid verplicht de woonzorgcentra om vanaf boekjaar 2025 de boekhoudkundige gegevens te rapporteren in het ontwikkelde sjabloon.

Gezien de bovengenoemde onduidelijkheden en bezorgdheden, is een verplichte rapportering in 2025 niet realistisch. Bovendien zullen de lokale besturen in 2025, als laatste jaar van het meerjarenplan 2020-2025, weinig aanpassingen in de boekhouding doen.